

APSTIPRINĀTS 14.04.2016.
IEKŠĒJO AUDITORU SERTIFIKĀCIJAS KOMISIJAS SĒDĒ
PROTOKOLS NR.04-08/1

SKAIDROJUMS
PAR VALSTS PĀRVALDES IEKŠĒJĀ AUDITORA SERTIFIKĀTA
UZTURĒŠANU SPĒKĀ

Finanšu ministriju sadarbībā ar Valsts administrācijas skolu ir izstrādājusi skaidrojumu par valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikāta uzturēšanu spēkā.

MK 30.04.2013. noteikumi Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr.238) nosaka iekšējo auditoru (turpmāk – auditors) sertifikācijas, iekšējā auditora sertifikāta spēkā uzturēšanas un anulēšanas kārtību. Ar sertifikāciju saistīto dokumentāciju un sertificēto auditoru lietas uztur un saglabā Valsts administrācijas skola¹ (turpmāk – VAS).

Lēmumi sertifikāta spēkā uzturēšanas un anulēšanas procesā tiek pieņemti saskaņā ar Administratīvā procesa likuma nosacījumiem.

1.tabula. Sertifikāta iegūšanas un spēkā uzturēšanas normatīvais regulējums

<i>Sertifikācijas kārtību regulējošais normatīvais akts</i>	<i>Spēkā esamība</i>	<i>Sertifikāts</i>	<i>Sertifikātu pēctecība</i>	<i>Spēkā uzturēšanas nosacījumi</i>
MK 30.04.2013. noteikumi Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība”	Spēkā esoši	Valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikāts	Turpina valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikāta spēkā esamību, kā arī saglabā iespēju uzturēt Otrā līmeņa (pielīdzināto) sertifikātu un saglabā atvieglojumus Pirmā līmeņa sertifikāta* uzturētājiem	Vienāda kārtība un prasības sertifikātu spēkā uzturēšanai – reizi divos gados iesniegt apliecinājumu par kvalifikācijas paaugstināšanu vismaz 40 akadēmisko** stundu apjomā
MK 14.12.2010. noteikumi Nr.1128 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība”	<i>Zaudējuši spēku 09.05.2013.</i>	Valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikāts	Saglabā iespēju uzturēt Otrā līmeņa (pielīdzināto) sertifikātu un sniedz atvieglojumus Pirmā līmeņa sertifikāta* uzturētājiem	
MK 10.06.2003. noteikumi Nr.307	<i>Zaudējuši spēku</i>	Pirmā līmeņa sertifikāts;	n/a (Iepriekš	

¹ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 34.punkts.

“Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība”	01.10.2010.	Otrā līmeņa sertifikāts	nepastāvēja)	
---	-------------	-------------------------	--------------	--

*Pirmā līmeņa sertifikāts nav pielīdzināms valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikātam, bet sniedz iespēju tā iegūšanai kārtot pārbaudījumu ar mazāku jautājumu skaitu².

**Vienas akadēmiskās stundas ilgums ir 45 minūtes.

Sertifikāta iegūšanas gadā VAS sertificētam auditoram piešķir 40 akadēmiskās stundas³, lai nodrošinātu prasību piedalīties kvalifikācijas celšanas pasākumos⁴ ne mazāk kā 40 akadēmisko stundu apjomā divu gadu laikā. **Par pirmajiem diviem gadiem** pēc sertifikāta izdošanas profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas apliecinājums Valsts administrācijas skolā **nav jāiesniedz**⁵. Turpmāk reizi divos gados **no sertifikāta izdošanas datuma**⁶ (praktiski tas ir sertifikācijas komisijas lēmuma datums, un šis datums ir norādīts sertifikātā) Valsts administrācijas skolā jāiesniedz profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas apliecinājums (MK noteikumu Nr.238 3.pielikums), pievienojot attiecīgo auditora profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu apliecinājošo dokumentu kopijas. Pievienotās informācijas apjomam jābūt tādā, lai būtu iespējams skaidri noteikt auditora dalību attiecīgajā kvalifikācijas celšanas pasākumā, tā satura atbilstību noteiktajām kvalifikācijas celšanas jomām, laika apjomam un norisei attiecīgā sertifikāta uzturēšanas perioda ietvaros. Kvalifikācijas pasākumi tiek uzskaitīti kārtējā attiecīgā divu gadu perioda ietvaros un tos nevar pārcelt uz citu (nākamo) periodu⁷. Sertifikāta uzturēšanas periodu un informācijas iesniegšanas kalendārie datumi aprēķināti, vadoties no Administratīvā procesa likuma nosacījumiem: 1) procesuālais termiņš, kas aprēķināms gados, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu⁸, 2) procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā⁹.

Auditors ir atbildīgs par savlaicīgu kvalifikācijas uzturēšanas pasākumu plānošanu, veikšanu un informācijas iesniegšanu VAS (lai nodrošinātu savlaicīgu saziņu - arī par izmaiņām sertificētā auditora kontaktinformācijā).

2.tabula. Aktuālie sertifikāta uzturēšanas periodi

<i>Sertifikāta izdošanas datums (norādīts sertifikātā)</i>	<i>Periods, par kuru kvalifikācijas celšanas apliecinājumi nav jāiesniedz</i>	<i>Aktuālais periods, par kuru jāiesniedz kvalifikācijas celšanas apliecinājumi</i>	<i>Datums, līdz kuram auditoram jāiesniedz kvalifikācijas celšanas apliecinājumi VAS</i>
Valsts pārvaldes iekšējā auditora sertifikāts			
24.05.2011.	25.05.2011.-24.05.2013.	25.05.2015.-24.05.2017.	24.05.2017.
22.11.2011.	23.11.2011.-22.11.2013.	23.11.2015.-22.11.2017.	22.11.2017.
22.05.2012.	23.05.2012.-22.05.2014.	23.05.2014.-22.05.2016.	22.05.2016.
27.11.2012.	28.11.2012.-27.11.2014.	28.11.2014.-27.11.2016.	27.11.2016.
29.05.2013.	30.05.2013.-29.05.2015.	30.05.2015.-29.05.2017.	29.05.2017.

² MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 51.punkts.

³ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 37.punkts.

⁴ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 36.1.apakšpunkts.

⁵ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 37.punkts.

⁶ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 36.2. apakšpunkts.

⁷ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 “Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība” 38.punkts.

⁸ Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmā daļa

⁹ Administratīvā procesa likuma 43.panta ceturtā daļa

<i>Sertifikāta izdošanas datums (norādīts sertifikātā)</i>	<i>Periods, par kuru kvalifikācijas celšanas apliecinājumi nav jāiesniedz</i>	<i>Aktuālais periods, par kuru jāiesniedz kvalifikācijas celšanas apliecinājumi</i>	<i>Datums, līdz kuram auditoram jāiesniedz kvalifikācijas celšanas apliecinājumi VAS</i>
07.08.2013.	08.08.2013.-07.08.2015.	08.08.2015.-07.08.2017.	07.08.2017.
26.11.2013.	27.11.2013.-26.11.2015.	27.11.2015.-26.11.2017.	26.11.2017.
07.07.2014.	08.07.2014.-07.07.2016.	08.07.2016.-07.07.2018.	07.07.2018.
01.12.2014.	02.12.2014.-01.12.2016.	02.12.2016.-01.12.2018.	01.12.2018.
29.05.2015.	30.05.2015.-29.05.2017.	30.05.2017.-29.05.2019.	29.05.2019.
02.07.2015.	03.07.2015.-02.07.2017.	03.07.2017.-02.07.2019.	02.07.2019.
26.11.2015.	27.11.2015.-26.11.2017.	27.11.2017.-26.11.2019.	26.11.2019.
...			
<i>Otrā līmeņa sertifikāts</i>			
19.12.2003.	n/a	20.12.2015.-19.12.2017.	19.12.2017.
07.04.2004.	n/a	08.04.2014.-07.04.2016.	07.04.2016.
16.06.2004.	n/a	17.06.2014.-16.06.2016.	16.06.2016.
11.10.2006.	n/a	12.10.2014.-11.10.2016.	11.10.2016.
26.05.2009.	n/a	27.05.2015.-26.05.2017.	26.05.2017.
14.07.2010.	n/a	15.07.2014.-14.07.2016.	14.07.2016.
<i>Pirmā līmeņa sertifikāts</i>			
19.12.2003.	n/a	20.12.2015.-19.12.2017.	19.12.2017.
07.04.2004.	n/a	08.04.2014.-07.04.2016.	07.04.2016.
16.06.2004.	n/a	17.06.2014.-16.06.2016.	16.06.2016.
11.10.2006.	n/a	12.10.2014.-11.10.2016.	11.10.2016.
19.03.2008.	n/a	20.03.2014.-19.03.2016.	19.03.2016.
26.05.2009.	n/a	27.05.2015.-26.05.2017.	26.05.2017.
19.06.2009.	n/a	20.06.2015.-19.06.2017.	19.06.2017.
14.07.2010.	n/a	15.07.2014.-14.07.2016.	14.07.2016.

Ja sertificēts auditors **attaisnojošu iemeslu**¹⁰ dēļ nespēj izpildīt prasības noteiktajā termiņā un atbilstošā apjomā paaugstināt kvalifikāciju vai noteiktajā termiņā iesniegt noteikto informāciju par kvalifikācijas paaugstināšanu, viņš par to rakstiski informē VAS. **Motivētam lūgumam**¹¹ par procesuālā termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu jābūt pamatotam ar kādu no attaisnojošajiem iemesliem – atvaļinājumu bērna kopšanai, darbu vai mācībām ārvalstīs, ilgstošu pārejošo darbnespēju vai citiem ārkārtējiem apstākļiem, kas attiecīgā sertifikāta uzturēšanas perioda ietvaros ilguši vairāk kā nepārtrauktus četrus mēnešus (attiecināmie attaisnojošie dokumenti jāuzrāda VAS). Šajā gadījumā periodu aprēķins netiek mainīts, bet tiek sniegta iespēja izpildīt sertifikāta spēkā uzturēšanai noteiktās darbības. Attaisnojošo iemeslu gadījumā nepieciešamais kvalifikācijas paaugstināšanas stundu apjoms sertifikāta uzturēšanai spēkā tiks aprēķināts, vadoties no laika proporcijas attiecīgā 2 gadu perioda ietvaros:

$$\text{nepieciešamās } h = \frac{40 \text{ h}}{24 \text{ mēneši}} \times \text{neattaisnoto mēnešu skaits}$$

¹⁰ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Tekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 40. un 41.punkts.

¹¹ Administratīvā procesa likuma 48.panta pirmā daļa.

kur h – akadēmiskās stundas (vesels skaitlis, bez cipariem aiz komata); *neattaisnotie mēneši* – pilni mēneši, uz kuriem attiecīgā sertifikāta uzturēšanas perioda ietvaros neattiecas attaisnojošie pamatotie iemesli.

Viena mēneša laika proporcijas aprēķinā iegūto skaitli noapaļo ar diviem cipariem aiz komata (piemēram, $40:24=1,6666666666 \rightarrow 1,67$ (akadēmiskās stundas)). Ja, aprēķinot nepieciešamās akadēmiskās stundas, gala iznākums ir skaitlis ar vismaz vienu ciparu aiz komata, tad:

- 1) ja cipars, kas blakus noapaļojamajam ciparam pa labi, ir mazāks par pieci, skaitli noapaļo ar iztrūkumu, tas ir, paliekošo ciparu veidoto skaitli nemaina (piemēram, 9,3 $\rightarrow$ 9 (akadēmiskās stundas));
- 2) ja cipars, kas blakus noapaļojamajam ciparam pa labi, ir 5 vai lielāks par 5, skaitli noapaļo ar uzviju, tas ir, paliekošo ciparu veidoto skaitli palielina par 1 (piemēram, 13,5 $\rightarrow$ 14 (akadēmiskās stundas)).

Auditora sertifikāts apliecina darbam nepieciešamo kompetenci un kvalifikāciju¹², līdz ar to par profesionālās kvalifikācijas celšanas pasākumiem tiek uzskatīti tie pasākumi (piemēram, dalībaursos un semināros, izglītojošos un informatīvos pasākumos, rakstisku un mutisku prezentāciju sniegšana¹³), kas satur un formas ziņā saskan ar MK noteikumu Nr.238 nosacījumiem¹⁴. **Par kvalifikācijas celšanas pasākumiem sertifikāta spēkā uzturēšanai tiek atzīti tikai noteiktām jomām¹⁵ atbilstoši pasākumi:**

- 1) saskan ar sertifikāta iegūšanai nepieciešamajām zināšanu jomām¹⁶ (Latvijas valsts pārvaldes iekārtas uzbūve un darbība; iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskie standarti, Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas standarti un iekšējā audita jomu regulējošie normatīvie akti un metodika; iekšējā audita vide un sistēmas; iekšējā audita process; riski un risku vadība; iekšējās kontroles pasākumi; izlases metodes; audita vides specifika valsts pārvaldē; iekšējā audita funkcijas vadība; valsts pārvaldes finanšu plānošana un grāmatvedības uzskaitē);
- 2) atbilst ministrijas vai iestādes audita darba vidē iekļautajām pamatdarbības jomām (*ar attiecināšanas ierobežojumiem*: tikai tas auditors, kurš attiecīgajā kvalifikācijas celšanas pasākuma laikā strādā ministrijas vai iestādes iekšējā auditā, sertifikāta uzturēšanas nolūkā var celt kvalifikāciju kādā no šīs ministrijas vai iestādes pamatdarbības jomām, kas iekļautas tās iekšējā audita vidē; šādi profesijā praktizējošiem auditoriem tiek sniegta iespēja iegūt kompetenci par t.s. “biznesa vidi”, kurā viņš attiecīgajā laika periodā sniedz savu profesionālo pakalpojumu);
- 3) profesionālās biedrības “Iekšējo auditoru institūts” atzīta sertifikāta iegūšana¹⁷.

Piemērs:

Auditoram sertifikāts izsniegts 11.11.2011. Tātad:

- 1) par uzskaites periodu tiek uzskatīti katri divi gadi no sertifikāta izdošanas datuma (12.11.2011.-11.11.2013.; 12.11.2013.-11.11.2015.; 12.11.2015.-11.11.2017. utt.).
- 2) attiecīgā sertifikāta iegūšanas laikā (11.11.2011.) spēkā esošo MK 2010.gada 14.decembra noteikumu Nr.1128 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 38.punkts noteica, ka sertifikāta iegūšanas gadā sertificētam auditoram tiek piešķirtas 40

¹² MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 3.punkts.

¹³ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 3.pielikums

¹⁴ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 8.punkts, 39.punkts, 3.pielikums

¹⁵ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 8. un 39.punkts.

¹⁶ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 8.punkts.

¹⁷ MK 30.04.2013. noteikumu Nr.238 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība" 36.1.apakšpunkts.

akadēmiskās stundas, lai nodrošinātu atbilstību arī šobrīd spēkā esošai analogiskai prasībai nodrošināt kvalifikācijas celšanu 40 stundu apjomā divu gadu laikā, kā arī 37.2.apakšpunkts noteica, ka informācija VAS jāiesniedz reizi divu gadu laikā no sertifikāta izdošanas datuma. MK noteikumu Nr.238 47.punkts atzīst par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2010.gada 14.decembra noteikumus Nr.1128 "Iekšējo auditoru sertifikācijas kārtība". Saskaņā ar 48.punktu, sertifikāts, kas izsniegts līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, ir beztermiņa vai arī ir spēkā līdz tā anulēšanai šo noteikumu 43.punktā minētajos gadījumos. Tātad uz 11.11.2011. izsniegtā sertifikāta spēkā uzturēšanu kopš 09.05.2013. attiecināmas tādas pašas iepriekšminētās izskatītās prasības, kā uz sertifikātu, kurš izdots kopš 2013.gada 9.maija, t.i. šobrīd spēkā esošo MK noteikumu Nr.238 spēkā stāšanās.

- 3) Periodā no 12.11.2011. līdz 11.11.2013. auditoram IR piešķirtas 40 akadēmiskās stundas un auditors var piedalīties un var nepiedalīties kvalifikācijas celšanas pasākumos. Ja auditors piedalās kvalifikācijas celšanas pasākumos, tos sertifikāta uzturēšanai spēkā NAV jāuzskaita. Ja auditors tos uzskaita, tie NETIKS attiecināti uz nākamo periodu (12.11.2013.–11.11.2015.). Par periodu no 12.11.2011. līdz 11.11.2013. auditoram NAV jāiesniedz informācija VAS.
- 4) Periodā no 12.11.2013. līdz 11.11.2015. auditors ceļ kvalifikāciju vismaz 40 akadēmisko stundu apmērā un UZSKAITA šo informāciju. Tātad uz šo periodu tiek attiecināti tikai tie kvalifikācijas celšanas pasākumi, kas veikti norādītā perioda ietvaros. Auditors perioda ietvaros var izvēlēties, kad iesniegt informāciju VAS – uzreiz pēc nepieciešamā stundu apjoma sasniegšanas vai citā laikā līdz perioda beigām (11.11.2015.), bet ne vēlāk kā 11.11.2015. (pa pastu sūtītiem dokumentiem to apliecinās pasta zīmogs). Auditors kvalifikācijas celšanas pasākumu apjomā uzskaita tādu informāciju, kas atbilst auditora profesionālo zināšanu papildināšanai un kvalifikācijas celšanai (piemēram, mācību kurss "Lietderības audits", iekšējo auditoru institūta ikgadējā konference par iekšējā audita prakses aktualitātēm, Iekšējo auditoru institūta rīkotā diskusija par risku vadību, iekšējā auditora sagatavotā un iekšējo auditoru sanāksmē sniegtā prezentācija par iekšējā audita praksi u.tml.), bet noteikumos norādītajām jomām neatbilstošas (piemēram, kursi autovadītāja tiesību iegūšanai, valodu apguvei u.tml.) mācības netiek ietvertas.
- 5) Lai turpinātu sertifikāta uzturēšanu spēkā, no 11.11.2015. auditors atsāk jaunu kvalifikācijas celšanas pasākumu ciklu periodā 12.11.2015.-11.11.2017.

Piemērs, ja sertificēts auditors attaisnojošu iemeslu dēļ nespēj izpildīt prasības noteiktajā termiņā un atbilstošā apjomā:

Auditoram sertifikāts izsniegts 29.05.2013. No 01.01.2015. līdz 24.05.2015. auditoram ir pārejoša darbnespēja, un no 25.05.2015. līdz 24.11.2016. auditoram ir piešķirts atvaļinājums bērna kopšanai. Tātad:

- 1) Par uzskaites periodu tiek uzskaitīti katri divi gadi no sertifikāta izdošanas datuma (30.05.2013.-29.05.2015.; 30.05.2015.-29.05.2017.; 30.05.2017.-29.05.2019. utt.)
- 2) Periodā no 30.05.2013. – 29.05.2015. auditoram IR piešķirtas 40 akadēmiskās stundas, un auditors var piedalīties un var nepiedalīties kvalifikācijas celšanas pasākumos. Ja auditors piedalās kvalifikācijas celšanas pasākumos, tos sertifikāta uzturēšanai spēkā NAV jāuzskaita. Ja auditors tos uzskaita, tie NETIKS attiecināti uz nākamo periodu (30.05.2015.-29.05.2017.). Par periodu no 30.05.2015. līdz 29.05.2017. auditoram NAV jāiesniedz informācija VAS.
- 3) Uz periodu no 30.05.2015. līdz 24.11.2016., tas ir, pilniem 18 mēnešiem attiecas attiecīgā sertifikāta uzturēšanas perioda ietvaros attaisnojošie iemesli. Savukārt uz periodu no 25.11.2016. līdz 30.05.2017., tas ir, pilniem sešiem mēnešiem neattiecas

attiecīgā sertifikāta uzturēšanas ietvaros attaisnojošie iemesli, un auditors šajā periodā ceļ kvalifikāciju vismaz 10 akadēmisko stundu apmērā:

$$\text{nepieciešamās } h = \frac{40 \text{ h}}{24 \text{ mēneši}} \times 6 = 1,67 \times 6 = 10,02$$

- 4) Par kvalifikācijas celšanas pasākumu izpildi periodā no 30.05.2015. līdz 29.05.2017. 10 akadēmisko stundu apmērā auditors līdz 29.05.2017. informē VAS.
- 5) Lai turpinātu sertifikāta uzturēšanu spēkā, no 30.05.2017. auditors atsāk jaunu kvalifikācijas celšanas pasākumu ciklu periodā 30.05.2017.-29.05.2019.